

UNIUNEA EUROPEANĂ

Asociația G.A.L. Făgărașul de Sud-Ținutul Posadelor

Comuna Domnești, sat Domnești, Bd. AL. I. Cuza, nr. 4, jud. Argeș

Tel/Fax: 0348.520.389 Email: office@gal-tinutulposadelor.ro ; tinutulposadelor@gmail.com

LEADER în Europa

Programul LEADER

Programul LEADER (Liaison Entre Actions de Developpement de l'Economie Rurale) face parte din inițiativa comunitară ale Uniunii Europene. Această inițiativă s-a născut cu ocazia reformei Fondurilor structurale din 1989. Motorul de funcționare al programului Leader, respectiv beneficiarul acestuia, este Grupul de Acțiune Locală (denumit în continuare GAL), care reprezintă parteneriate constituite între diverși reprezentanți ai sectorului socio-economic din teritoriu și care determină direcția de dezvoltare a regiunii.

Programul LEADER reprezintă o abordare care oferă noi oportunități de dezvoltare rurală punând bazele identificării nevoilor locale, întăririi capacității de dezvoltare și implementării strategiilor locale de dezvoltare în vederea conservării patrimoniului rural și cultural, dezvoltării mediului economic și îmbunătățirii abilităților organizatorice ale comunităților locale.

Schimbările din sectorul agricol, ca rezultat al reformei Politicii Agricole Comune, creșterea cererii consumatorilor, presiunile asupra mediului înconjurător, răspândirea rapidă a noilor tehnologii, îmbătrânirea populației și depopularea rurală sunt numai o parte din factorii care afectează zona rurală și care solicită implementarea unui program orientat spre construirea de parteneriate public-private și valorificarea resurselor locale (fizice, umane și financiare) pentru elaborarea și punerea în practică a unor strategii de dezvoltare locală.

Scurt Istoric:

La nivel european, necesitatea Programului LEADER a apărut în 1990, când, programele publice pentru dezvoltare rurală din multe țări erau limitate, în ceea ce privește obiectivul intervențiilor lor, fiind administrate într-un mod tradițional de sus în jos (de la nivel central spre cel local).

În perioada 1991-1994 la nivel comunitar s-a derulat LEADER I, "Faza de inițiere", în cadrul căreia au fost constituite 217 Grupuri Locale de Acțiune (GAL). În cadrul LEADER II (1994-1999), Faza de generalizare, s-au format 1000 GAL-uri. În cadrul LEADER (2000-2006), Faza de consolidare, au fost selectate 896 GAL-uri, în zonele rurale din toate statele membre.

Caracteristicile Programului LEADER

Programul LEADER se bazează pe combinarea a 7 caracteristici, astfel:

- abordare teritorială (utilizarea eficientă a resurselor locale din cadrul unei zone teritoriale specifice, desfășurarea de activități integrate și crearea unei viziuni comune);
- abordare partenerială (realizarea unui parteneriat public-privat interesat în dezvoltarea zonei, denumit Grup de Acțiune Locală);
- abordare de jos în sus (participarea activă a populației locale la planificarea, luarea deciziilor și implementarea strategiilor necesare dezvoltării zonei);
- abordarea integrată și multisectorială a strategiilor bazate pe interacțiunea partenerilor din toate sectoarele economiei locale, pentru a planifica și pune în comun problemele din mediul rural;
- accent deosebit pe inovație și experimentare (căutarea de răspunsuri noi la problemele existente ale dezvoltării rurale);
- implementarea proiectelor de cooperare;
- interconectarea parteneriatelor locale.

Caracteristicile speciale:

Abordarea bazată pe teritoriu: teritoriu omogen de dimensiune viabilă, locuitorii împărtășesc „identitatea locală”. Participanții din teritoriu înființează așa numitele „Grupuri de Acțiune Locală” (Local Action Group) care sunt responsabile de elaborarea programelor locale de dezvoltare rurală, punerea în funcțiune a sistemului de administrare și implementare a programului în vederea realizării planului.

Abordarea „de jos în sus” (bottom-up): dă posibilitatea fiecărui reprezentant al spațiului rural ca, împreună cu comunitatea, să poată beneficia de cunoștințele necesare pentru desfășurarea diverselor activități de interes comun.

Modelul specific de management și finanțare: abordarea LEADER are ca element determinant delegarea conducerii și finanțării către grupul de acțiune locală. În condiții optime modelul echilibrează pozițiile de putere și intensifică distribuția egală a puterii între sfera de afaceri, civilă și publică.

Parteneriat trilateral: sfera publică, sfera privată și civilă inițiază o relație voluntară, inovativă în vederea atingerii scopurilor comune prin unirea resurselor și competențelor.

Caracterul inovativ: caracterul inovator al programului LEADER înseamnă sprijinirea serviciilor, industriei și comerțului diversificat bazat pe resurse locale și idei noi.

În sens mai larg înseamnă promovarea dezvoltării locale, bunelor practici și experiențe ale grupurilor de acțiune locale

Abordarea integrată – interconectivitatea activităților: Politică agrară a Uniunii Europene prin multifuncționalitate oglindește conceptul conform căreia gospodariii nu sunt numai simplii producători agricoli ci prin activitatea lor produc bunuri naturale, culturale, de mediu și comunitare

Networking: formarea rețelelor naționale și internaționale între grupurile LEADER contribuie la diseminarea și schimbul metodelor, cunoștințelor, experiențelor și rezultatelor obținute la nivel local.

Cine sunt beneficiarii Programului LEADER?

Beneficiarii Programului LEADER sunt Grupurile de Acțiune Locală (GAL) care își desfășoară activitatea pe un teritoriu rural.

Grupurile de Acțiune Locală reprezintă parteneriate constituite din diverși reprezentanți ai sectorului socio-economic din teritoriul respectiv. La nivel de decizie, partenerii sociali și economici și reprezentanții societății civile, precum agricultorii, femeile, tinerii din spațiul rural și asociațiile acestora trebuie să reprezinte cel puțin 50% din parteneriatul local.

În statele membre, GAL-urile au diferite structuri legale: asociații non-profit, asociații și fundații, autorități locale sau regionale, societăți comerciale, cooperative.

GAL-urile reprezintă interesele locuitorilor și comunității rurale - motorul de funcționare al Programului LEADER.

GAL-urile elaborează o strategie de dezvoltare rurală locală integrată și sunt responsabile de implementarea acesteia.

Astfel, GAL-urile aleg proiectele care vor fi finanțate în cadrul strategiei. De asemenea, pot selecta proiecte de cooperare.

Criterii de identificare a teritoriilor LEADER:

- Dimensiune redusă;
- Caracter rural;
- Omogenitate;
- Resurse suficiente;
- Densitate redusă a populației (maxim 150 locuitori/ km²);
- Identitate locală;
- Populație între 10.000 - 100.000 locuitori.

Scopul programului LEADER

Scopul programului LEADER este de a acorda sprijin și a încuraja locuitorii din spațiul rural în vederea evaluării oportunităților de dezvoltare pe termen lung a microregiunii. Intenția este de a sprijini realizarea unor strategii integrate, cu soluții inovative și care asigură dezvoltarea sustenabilă a regiunii prin:

-protejarea patrimoniului cultural și natural local;

-consolidarea economiei rurale care înseamnă în primul rând crearea de locuri de muncă;

-îmbunătățirea capacității administrative a comunităților locale.

Avantaje ale Programului LEADER:

- Răspunde unor nevoi locale specifice;
- Valorifică resursele locale;
- Mobilizează actorii locali, reprezentanți ai populației rurale, de a se preocupa și de a prelua controlul dezvoltării zonelor rurale prin întocmirea de strategii axate pe problemele identificate în comunitățile lor;
- Oferă zonelor rurale posibilitatea de colaborare cu alte teritorii pentru schimb și transfer de experiență prin crearea de rețele;
- Prin caracterul său descentralizat, integrat și de jos în sus este esențial pentru dezvoltarea echilibrată teritorială.

Programul LEADER se finanțează prin Programul Național de Dezvoltare Rurală, implementat de Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale, din subordinea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale. PNDR este finanțat de Uniunea Europeană și Guvernul României prin Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR).